

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

בפני: כב' השופטת שרה דותן

בעניין: חברת החשמל לישראל בע"מ

מערערת ע"י ב"כ עוה"ד חורש, אגמון ובצלאל

נ ג ד

ניצן ענבר פרוייקטים (1992) בע"מ

משיבה ע"י ב"כ עוה"ד רוזובסקי ו מינה

1

2

פסק דין

3

4

ערעור על החלטת כב' הרשם שמואל ברוך בבש"א 20072/06 (ת.א. 1874/06) מיום 20.11.06, לפיה עוכבו ההליכים בתביעה שהגישה המערערת נגד המשיבה, בנימוק של "הליך תלוי ועומד".

5

6

7

1. הרקע

8

בתאריך 30.03.04 הגישה המשיבה תביעה לתשלום כ- 11,000,000 ש"ח נגד המערערת (ת.א. 1504/04). בתאריך 11.07.06 הגישה המערערת תביעה בסך של כ- 21,500,000 ש"ח נגד המשיבה (ת.א. 1874/06). יסודן של התביעות בהסכם שנכרת בין הצדדים בתאריך 28.08.1996. בהסכם קיבלה עליה המשיבה להעניק שירותי ייעוץ, תיאום, פיקוח וניהול פרויקט הקמתו של בניין המשרדים הראשי של המערערת בחיפה, שעלותו מוערכת במאות מיליוני דולרים.

9

בכתב תביעתה של המשיבה (להלן: "התביעה הראשונה") נטען, כי המערערת הפרה את ההסכם, והסעד שנתבע הוא תשלום שכר הטרחה ופיצוי בגין פגיעה במוניטין. בכתב הגנתה טענה המערערת כי המשיבה התרשלה בביצוע התחייבויותיה תוך

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

בפני: כב' השופטת שרה דותן

1 הסבת נזקים כבדים. כתב ההגנה הוגש בתאריך 27.08.04 ותצהירי העדות הראשית
2 הוגשו בתאריך 09.07.06. בהמשך לטענות שפורטו בכתב ההגנה והתצהירים, הגישה
3 המערערת את תביעתה (להלן: "התביעה השנייה"), שעניינה הנזקים, שעל פי
4 הנתען, הסבה לה המשיבה.

5
6 בתאריך 25.09.06 הגישה המשיבה בקשה לעכב את ההליכים בתביעה השנייה לאור
7 קיומו של הליך תלוי ועומד בין הצדדים- התביעה הראשונה. בתאריך 20.11.06
8 קיבל כב' הרשם את בקשת המשיבה. מפאת חשיבות העניין אביא את ההחלטה
9 במלואה:

10 **"המבקשת (המשיבה, ש.ד.) עותרת להורות על עיכוב הליכים**
11 **לאור קיומו של הליך תלוי ועומד בין הצדדים, ת.א. 1504/04,**
12 **המצוי בשלב התחלתי של ניהול ההוכחות, בפני כב' השופט מגן**
13 **אלטוביה, שאין חולק על כך שהוא עוסק באותו סכסוך בדיוק.**
14 **בכתב התביעה הנוכחי, נטענו טענות הדומות להפליא, מהותית**
15 **וטרמינולוגית, לאלו שנטענו בכתב ההגנה שהגישה המשיבה**
16 **בת.א. 1504/04 (המערערת, ש.ד.) (נספחים ב', ו-ח לבקשה).**
17 **בהחלטתי בדיון מיום 16.10.05 בת.א. 1504/04 קבעתי כי אם**
18 **המשיבה מתכוונת להגיש תביעה כנגד המבקשת עליה לעשות**
19 **כן בעת הקרובה.**

20 **התביעה הנוכחית, כידוע, הוגשה ביום 11.7.06.**

21 **אין ספק כי השיהוי בהגשת התביעה יהא אשר יהא הגורם לו,**
22 **אינו תקין, בלשון המעטה.**

23 **המשיבה ישבה בחיבוק ידיים עת ארוכה אף שלאורך הדרך**
24 **טענה טענות לנזקים, ואני לא מצאתי הסבר שיניח את הדעת**

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

בפני: כב' השופטת שרה דותן

1   להתנהלות תמוהה, בלשון המעטה, זו, למעט אולי רצון להאריך
2   את הדיון.

3   המשמעות האופרטיבית של החלטה לאיחוד הדיונים בעת
4   הזאת, תהיה עיכוב משמעותי בשמיעת תביעת המבקשת, לאחר
5   שהוגשו בה הראיות ולאחר שהמשיבה הותרתה שעליה לשנס
6   מותניים.

7   לפיכך, אני מורה על עיכוב ההליכים בתובענה זו, עד להכרעה
8   בת.א. 1504/04.

9   המשיבה תשלם למבקשת שכ"ט עו"ד בסך 10,000 ש"ח בצירוף
10   מע"מ, בתוספת ריבית והצמדה מהיום".

11
12   להשלמת התמונה יוער, כי בפני כב' השופט מגן אלטוביה תלויה בקשת המערערת
13   לאיחוד הדיון בתובענות.

14

15   **2. טענות הצדדים**

16

17   **א. טענות המערערת**

18

19   לטענת המערערת, כב' הרשם לא התייחס בהחלטתו לנימוקים הרבים שהעלתה
20   בתשובתה לבקשת המשיבה לעיכוב ההליכים. לשיטתה, החלטת כב' הרשם
21   הסתמכה בעיקרה על שתי קביעות: האחת, כי התביעה הראשונה נמצאת בשלב
22   ניהול ההוכחות; השנייה, כי המערערת השתתתה בהגשת תביעתה. כפועל יוצא

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

בפני: כב' השופטת שרה דותן

1 מנתונים אלה נעתר כב' הרשם לבקשה לעיכוב ההליכים בתביעה השנייה,
2 והמערערת סבורה כי מסקנתו שגויה.

3
4 המערערת טוענת כי סמכותו של בית המשפט להורות על עיכוב הליכים הינה סמכות
5 שבשיקול דעת, המופעלת בהתאם למבחן מצטבר כפול, לפיו על הנתבע להוכיח
6 שהמשכת התביעה תגרום לו עוול, וכן שהפסקתה לא תגרום לתובע עוול (בעניין זה
7 מפנה המערערת לע"א 334/57 **חכמוב נ' שמידט**, פ"ד יב 59, להלן: "**פסק הדין**
8 **בעניין חכמוב**"). המערערת גורסת כי המשיבה לא עמדה בנטל זה, שכן טענותיה
9 נטענו באופן כללי ללא תשתית עובדתית.

10
11 מוסיפה וטוענת המערערת כי אפילו ייגרם למשיבה נזק מאיחוד הדיון בתביעות, אין
12 הוא שקול ליעילות שתושג עקב כך (בהקשר זה מפנה המערערת לרע"א 346/06 **חזאן**
13 **ואח' נ' קלאב אין אילת אחזקות בע"מ**, להלן: "**פסק הדין בעניין חזאן**"). המערערת
14 מדגישה כי תביעתה לא באה להכביד על המשיבה, אלא מדובר בתביעה לגיטימית,
15 שהיקף המחלוקת והסעדים הנתבעים בגדרה רחבים מאלו שבתביעת המשיבה. אשר
16 על כן, עיכוב הדיון בנסיבות העניין לא ייתר את הדיון בתביעה השנייה, אלא רק
17 יוביל לדיון בלתי ממצה בתביעה הראשונה.

18
19 כן נטען, כי קיים שוני ניכר בין כתב ההגנה בתביעה הראשונה לבין התביעה השנייה.
20 המערערת מסבירה כי שוני זה בא לביטוי בעיקר בפרקים המפרטים את נזקיה.
21 המערערת מדגישה כי עמלה על גיבושם של פרקים אלו בכל התקופה מאז הוגש כתב
22 ההגנה בתביעה הראשונה ועד להגשת התביעה השנייה, ולפיכך שגה כב' הרשם
23 בקביעתו כי "**ישבה בחיבוק ידיים עת ארוכה**".

24
25 עוד טוענת המערערת, כי שגה כב' הרשם בקביעתו לפיה התביעה הראשונה נמצאת
26 "**בשלב התחלתי של ניהול הוכחות**" ובמסקנתו כי "**המשמעות האופרטיבית של**

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

בפני: כב' השופטת שרה דותן

1 **החלטה לאיחוד הדיונים בעת הזאת, תהיה עיכוב משמעותי בשמיעת תביעת**
 2 **המבקשת (המשיבה כאן, ש.ד.)."** לטענת המערערת, לנוכח העובדה שעד היום
 3 התקיימו בתביעה הראשונה ישיבות קדם משפט בלבד, ולנוכח קביעת מועדי
 4 ההוכחות בתביעה הראשונה לחודשים דצמבר 2007 וינואר 2008, ברור כי קביעתו
 5 של כב' הרשם אינה עולה בקנה אחד עם המצב העובדתי. המערערת סבורה כי
 6 מסקנתו של כב' הרשם מוטעית אף היא, שכן פרק הזמן שנותר יספיק להשלמת
 7 ההליכים המקדמיים בתביעה השנייה. מכל מקום, לטענת המערערת, עיכוב העלול
 8 להיווצר בניהול התובענה הראשונה בעקבות איחוד הדיון, מתגמד לנוכח
 9 האלטרנטיבות: ניהול ההליכים במקביל או עיכוב ההליכים בתביעה השנייה.
 10 לפיכך, סבורה המערערת כי צריך היה להינתן משקל הולם לכך שהסעד המתאים
 11 בנסיבות אלו הינו איחוד הדיון ולעובדה שתלויה ועומדת בבית המשפט בקשה
 12 בעניין זה.

13
 14 טענה נוספת שהעלתה המערערת היא כי **"קביעתו של כב' הרשם מצמצמת באופן**
 15 **קיצוני את זכות הגישה החוקתית לבתי משפט, והופכת את ההליך האזרחי ל'מרוץ**
 16 **סמכויות', שבו די בכך שצד אחד 'מקדים' את זולתו בהגשת התובענה, כדי להביא**
 17 **לעיכוב התובענה המאוחרת"**. המערערת אף הביעה חשש כי עיכוב ההליכים ישפיע
 18 על סיכוייה להיפרע את נזקיה, וכן הדגישה את חומרתה של תוצאה זו, לנוכח
 19 העובדה שהינה אמונה על כספי ציבור. לבסוף, הלינה המערערת על שטענות
 20 מקדמיות שהעלתה לסילוקה על הסף של הבקשה לעיכוב הליכים, לא זכו
 21 להתייחסות.

ב. טענות המשיבה

22
 23
 24
 25 המשיבה תומכת יתדותיה בהחלטת כב' הרשם, וסבורה כי אין לתת פרס למערערת
 26 שהשתתה בהגשת תביעתה.

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

בפני: כב' השופטת שרה דותן

1

2 כן מדגישה המשיבה כי כתב תביעתה של המערערת זהה ברובו המכריע להגנתה,
3 ואין כל הסבר לעובדה שהתביעה השנייה הוגשה בחלוף כשנתיים, מלבד רצונה של
4 המערערת לסרב את ההליך. חיזוק נוסף לגישתה זו מוצאת המשיבה בעובדה שאף
5 הבקשה לאיחוד הדיון הוגשה, לטענתה, כחמישה חודשים לאחר הגשת תביעתה.

6

7 המשיבה מבהירה כי בתביעתה הושלמו כל ההליכים המקדמיים ונקבעו מועדים
8 להוכחות. בנסיבות אלו, סבורה המשיבה כי ראוי שתביעתה, שהוגשה לפני כשלוש
9 שנים, תתברר במועד שנקבע, ועל כן אין לקבל את עמדת המערערת התומכת
10 באיחוד הדיון. באשר לעיכוב העלול להיגרם כתוצאה מאיחוד הדיון, מציינת
11 המשיבה כי כתב התביעה מעלה טענות המתייחסות לעבודות של קבלני משנה באתר
12 ומשכך יחייב הדבר הגשת הודעות לצד שלישי לשורה של מבצעים.

13

14 לטענת המשיבה, בירור התביעה הראשונה עשוי ליתר את בירור התביעה השנייה,
15 שכן יש זהות בין טענות ההגנה של המערערת (בתביעה הראשונה), לבין עילות
16 תביעתה (בתביעה השנייה). מכאן שאם תדחנה טענותיה של המערערת בתביעה
17 הראשונה ממילא לא יהיה עוד צורך לברר את התביעה השנייה. בהתחשב בכך
18 שהרקע לתביעות ההדדיות הוא פרויקט ענק, סבורה המשיבה כי יעיל יותר יהיה
19 להשלים את הדיון בתביעתה, ולא לאחד את הדיון. כאמור, איחוד הדיון יביא
20 להוספת צדדים שלישיים רבים, אשר יחייב ניהול הליכים מקדמיים בהיקף רחב.
21 לפיכך, אין כל סיכוי כי התביעה השנייה תהא בשלה להוכחות לקראת המועד
22 שנקבע לבירורה של התביעה הראשונה, והמסקנה המתבקשת היא כי איחוד הדיון
23 בנסיבות העניין רק יארזק ויסבך את ההליך במקום לפשטו.

24

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

בפני: כב' השופטת שרה דותן

1 המשיבה דוחה את טענות המערערת הנסמכות על פסק הדין בעניין חכמוב. לטענת
2 המשיבה, השאלה שנדונה שם הייתה מתי יעכב בית המשפט בישראל הליך עקב
3 קיומו של הליך זר התלוי ועומד. לפיכך, אין ללמוד מההלכה שנפסקה שם לענייננו.
4
5 המשיבה מסכימה כי ההחלטה אם לעכב הליך הינה סמכות הנתונה לשיקול דעתו
6 של בית המשפט, אך דוחה את גרסת המערערת לפיה איחוד הדיון יביא לייעולו.
7 המשיבה מפנה אף היא לפסק הדין בעניין חזאן, ומדגישה את המסקנה לפיה "יש
8 ליתן את הדעת ביתר שאת לשאלה אם אחד ההליכים עשוי ליתר את האחר".
9 בהמשך לכך, חוזרת המשיבה על טענתה לפיה יש זהות בין טענות ההגנה של
10 המערערת בתביעה הראשונה לבין התביעה השנייה. לפיכך, ברור שדחיית הגנתה של
11 המערערת תיתר את התביעה השנייה, ועל כן יעיל יותר להורות על עיכוב ההליכים
12 ולא על איחוד הדיון.

13
14 המשיבה דוחה את טענת המערערת לפיה התביעה הראשונה "אינה נמצאת בשלב
15 התחלתי של ניהול הוכחות", וזאת לנוכח העובדה שהוגשו תצהירים משלימים,
16 נקבעו מועדי הוכחות ונקבע כי הסתיימו ההליכים המקדמיים. המשיבה אף עומדת
17 על כך שהמערערת התעכבה בהגשת התביעה, ולא במקרה. אשר על כן, גורסת
18 המשיבה כי אין לשעות לטענות המערערת לפיהן שגה כב' הרשם עת יצר בהחלטתו
19 "מירוץ סמכויות" שפגע בזכות הגישה שלה לערכאות. המשיבה מפנה לרע"א
20 210/00 שלומוביץ נ' שיכון עובדים בע"מ, פ"ד נד (2) 69 (להלן: "פסק הדין בעניין
21 שלומוביץ"), שם הורה בית המשפט העליון כי יש לברר את התביעות בנפרד לנוכח
22 המועד בו הוגשה התביעה המאוחרת בזמן, והיותן של התביעות בשלבים דיוניים
23 שונים.

24
25 בנוסף, מציינת המשיבה כי אין מקום לקבל את הערעור גם מן הטעם שאין זה
26 ממנהגה של ערכאת הערעור להתערב בהחלטות שבסדרי הדין.

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

בפני: כב' השופטת שרה דותן

3. דיון

א. המסגרת הנורמטיבית

הסמכות לעכב הליכים מכוח העיקרון של "ההליך תלוי ועומד" נועד לשרת שתי מטרות: האחת, מניעת הכבדה מיותרת על היריב; והאחרת, מניעת הטרדה של בית המשפט בהליך כפול (ראו: א' גורן, סוגיות בסדר דין אזרחי, מהדורה תשיעית (2007), בעמ' 113-114).

בבואו להכריע בשאלת עיכוב ההליכים יבחן בית המשפט את עילות התובענות המתנהלות במקביל. מובהר, כי לא נדרשת זהות מוחלטת, ודי בכך שמדובר בסוגיה הזוהה במהותה. ראו לעניין זה ע"א 9/75 שיד סולימאן מוחמד אל-עוקבי נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד כט (2), 477:

"לפי ההלכה, כמו ב'מעשה בית דין', כך גם ב'ענין תלוי ועומד' העילות צריכות להיות זהות... ברם הזהות איננה נקבעת לפי צורת התביעות אלא לפי מהותן. השאלה, אם צד למשפט מוטרד פעמיים בגלל אותה העילה תלויה לא בטעמים טכניים של זהות צורת התביעות אלא בעניינים של ממש, היינו, לפי מהותן העיקרית.

...

לענין זהות העילות, אין זה הכרחי, שתהיה חפיפה מוחלטת בין כל העניינים העשויים להידון בשתי התובענות. העיקר הוא, כאמור, שבשתיהן עומדת לדיון אותה סוגיה מהותית".

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

בפני: כב' השופטת שרה דותן

1 היה והתשובה לשאלה זו תהא בחיוב, יש לפנות ולבחון האם עיכוב ההליכים ישיג
2 את המטרות הרצויות. קרי, נשאלת השאלה, האם יתרום עיכוב ההליכים בתביעה
3 השנייה ליעילות הדיון, במובן זה שימנע טרדה וטרחה בלתי הכרחיות מהמשיבה
4 ומבית המשפט? לצורך מענה לשאלה זו נדרש למעשה בירור בסוגיה האם הכרעה
5 בתביעה הראשונה תייתר את בירור התביעה השנייה, או שמא יידרש בית המשפט
6 להמשיך בניהולה? נראה, כי מענה לשאלה זו הוא שלמעשה יכריע את גורלו של
7 הערעור.

8
9 לבסוף, ובהנחה כי תשובה לשאלות הנ"ל תביא למסקנה כי יש לכאורה יסוד
10 להורות על עיכוב הליכים בתביעה השנייה, עדיין נדרש ליתן את הדעת לשיקול
11 רלוונטי נוסף, והוא הפגיעה שעלולה להיגרם למערערת כתוצאה מעיכוב ההליכים
12 בתביעה.

13
14 ג. מן הכלל אל הפרט

15
16 בענייננו, אין ולא יכולה להיות מחלוקת כי הסוגיה המהותית העומדת ביסודן של
17 שתי התביעות היא זהה. שתי התביעות עוסקות בפרויקט הקמת בניין המשרדים
18 הראשי של המערערת. בתביעת המשיבה נטען כי המערערת הפרה את ההסכם, לא
19 שילמה את מלוא שכר הטרחה המגיע ממנה ואף פגעה במוניטין של המשיבה. מנגד,
20 טענה המערערת כי המשיבה היא שהתרשלה בביצוע התחייבויותיה והסבה לה
21 נזקים כבדים. טענה זו עולה הן בכתב הגנתה של המערערת (על דרך טענת קיזוז),
22 והן בתביעה שהגישה.

23
24 משמצאתי כי הסוגיה המהותית שביסוד התביעות היא זהה, אפנה לבחון האם
25 יתרום עיכוב ההליכים ליעילות הדיון, דהיינו, האם הכרעה בתביעה הראשונה
26 תייתר את הדיון בתביעה השנייה.

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

כב' השופטת שרה דותן

1
 2 לטענת המערערת, המחלוקות המועלות בתביעתה רחבות ומקיפות יותר מאלה
 3 שבתביעת המשיבה וכוללות סעדים כספיים גבוהים יותר, ולפיכך, הכרעה בתביעה
 4 הראשונה לא תייתר את הדיון בתביעה השנייה. המשיבה מסכימה כי יש חשיבות
 5 לשאלה העקרונית האם דיון באחד ההליכים עשוי ליתר את האחר (ראו ההפניה
 6 לפסק הדין בעניין חזאן), אולם לטענתה, הזהות שבין טענות ההגנה של המערערת
 7 בתביעה הראשונה לבין התביעה השנייה תומכת במסקנה ההפוכה.

8
 9 הצדדים גם הרחיבו בטיעונם בעניין מידת הדמיון בין כתב ההגנה של המערערת
 10 לבין התביעה השנייה. המשיבה טענה כי קיימת זהות כמעט מוחלטת, ומכאן
 11 שהעיכוב בהגשת התביעה השנייה נבע מרצונה של המערערת לעכב את בירור
 12 התביעה הראשונה. אשר על כן, ומשיש להניח כי לא ינוהלו ההליכים בכפל, סבורה
 13 המשיבה שאין ליתן למערערת פרס בדמות איחוד הדיון בתביעות, וראוי להורות על
 14 עיכוב ההליכים בתביעה השנייה.

15
 16 בתשובה טענה המערערת, כי יש שוני מהותי בין כתב ההגנה בתביעה הראשונה לבין
 17 כתב התביעה השנייה. המערערת הסבירה כי בכתב ההגנה נטענו הטענות באופן
 18 כללי, בעוד שניסוח כתב התביעה הצריך פירוט רב ומדוקדק. המערערת אינה כופרת
 19 בכך שחלף פרק זמן ניכר ממועד הגשת כתב ההגנה ועד להגשת התביעה השנייה,
 20 אלא שלטענתה, בכל התקופה האמורה שקדה על הכנת כתב התביעה; ולראיה-
 21 התביעה השנייה הוגשה כשבוע בלבד לאחר הגשת תצהירי העדות הראשית בתביעה
 22 הראשונה, שבהם מופיע הפירוט הנדרש לצורך תמיכה בטענת הקיזוז שהופיעה
 23 בכתב ההגנה.

24
 25 מקריאת כתב ההגנה בתביעה הראשונה ותצהירי העדות הראשית שהוגשו בהמשך
 26 לו עולה, שבתצהירים מפרטת המערערת את הנזקים שנזכרו בטענת הקיזוז שבכתב

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

כב' השופטת שרה דותן

1 הגנתה, וזאת בהתאם להלכה הפסוקה לפיה הטוען טענת קיזוז חייב **"להכבד**
 2 **לפרט טענה זו כדרך שמנסחים כתב תביעה, היינו לפרט את הסכומים הנתבעים**
 3 **במסגרת הטענה ולהציג במדויק את מערכת הנתונים אשר עליהם היא מבוססת"**
 4 (ראו ע"א 16/89 "ורדים" חברה לגידול פרחים נ' החברה הישראלית לביטוח
 5 **סיכוני סחר חוץ בע"מ, פ"ד מה (5) 729). כמו כן, נראה כי יש דמיון רב בין הגנתה**
 6 של המערערת (הכוללת את כתב ההגנה ואת תצהירי העדות הראשית) לבין כתב
 7 תביעתה. לא מצאתי כל פלא בדבר, שכן כתב התביעה, מעצם טיבו וטבעו, מפרט את
 8 הנזקים שלקיומם טוענת המערערת.

9
 10 זאת ועוד, שותפה אני לתהיות שעלו בהחלטת כב' הרשם באשר לפרק הזמן שנדרש
 11 למערערת לגבש את טיעוניה, ונראה לכאורה שיש רגליים לסברה שמדובר בניסיון
 12 להביא להתמשכותם של ההליכים. אכן, צד הטוען טענת קיזוז נדרש לפרט טענה זו
 13 באותה מידה הנדרשת בכתב תביעה. לפיכך, קיים קושי מסוים בטענת המערערת
 14 ביחס להבדלי הניסוח בין כתב ההגנה לכתב התביעה. יחד עם זאת, למסקנה זו
 15 השפעה פחותה על שאלת עיכוב ההליכים, שכן מרכז הכובד בליבון סוגיה זו הינו
 16 בשאלה האם עיכוב ההליכים ישרת את יעילות הדיון, או שמא בסופו של יום יידרש
 17 בית המשפט גם לניהולה של התביעה השנייה.

18
 19 חזרתי ועיינתי בכתב התביעה של המשיבה, בהגנתה של המערערת ובכתב התביעה
 20 השני, ומצאתי כי בשאלה האם ניהול התביעה הראשונה ייתר את ניהול התביעה
 21 השנייה, הדין עם המערערת.

22
 23 אכן, צודקת המשיבה בטענתה כי **"אם יידחו טענותיה של חברת החשמל בתביעה**
 24 **של ניצן ענבר, יתייטר לחלוטין הצורך לבורר את תביעתה של חברת החשמל"**
 25 (ההדגשה הוספה, ש.ד.). דא עקא, שבטיעוניה לא התייחסה המשיבה לאפשרות
 26 ההפוכה בה תתקבל הגנתה של המערערת, ולא בכדי.

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

בפני: כב' השופטת שרה דותן

1
 2 מבלי לחוות כל דעה בשאלת סיכוייה של התביעה הראשונה, ניתן להעלות, באופן
 3 תיאורטי גרידא, מספר תסריטים בהם בירורה לא ייתר את הדיון בתביעה השנייה.
 4 כך למשל, אם תידחה תביעתה של המשיבה בנימוק שהפרה את ההסכם הפרה
 5 יסודית המביאה לביטולו, הרי שלא יתעורר כל צורך להיכנס לפרטי פרטיו של הנזק
 6 שלקיומו טוענת המערערת, ולפיכך לא ייקבעו ממצאים המקימים השתק פלוגתא
 7 בין הצדדים בנקודה זו. זאת ועוד, אף אם תתבררנה טענות הקיזוז בגדרו של ההליך
 8 הראשון, אם תידחה בסופו של יום תביעת המשיבה, יהיה על בית המשפט לחזור
 9 ולברר את שיעור הנזק לו טוענת המערערת במסגרת התביעה השנייה.

10
 11 משהגעתי למסקנה כי הסיכוי לפיו בירור התביעה הראשונה ייתר את בירורה של
 12 התביעה השנייה אינו ודאי כל עיקר, וכי למעשה הסיכויים מאוזנים, נראה שאין
 13 הצדקה לעיכוב ההליכים בתביעה השנייה, ויפיע לעניין זה דברים שנאמרו בפסק
 14 הדין בעניין חזאן (אליו הפנו המערערת והמשיבה כאחת):

15
 16 **"סמכותו של בית המשפט לעכב בירור תביעה כאשר קיים הליך**
 17 **תלוי ועומד המעורר שאלות דומות הינה סמכות שבשיקול דעת.**
 18 **ההחלטה בעניין עיכוב ההליכים מוערכת על יסוד שיקולים של**
 19 **יעילות הדיון וחסכון משאבי בית המשפט ובעלי הדין... בעלי**
 20 **הדין הקדישו חלק ניכר מטענותיהם בפני לשאלה איזה**
 21 **מההליכים הינו קודם בזמן ומה נפקות קביעה זו. שאלה זו**
 22 **לכשעצמה אינה מכרעת בעיני, אם כי ייתכן שהיא תהא בעלת**
 23 **חשיבות מנקודת מבט של יעילות- לדוגמה, במקרה בו הליך**
 24 **אחד קרוב יותר אל סיומו מן האחר.... מכל מקום, סבורני כי**
 25 **בנסיבות המקרה דנא יש ליתן את הדעת ביתר שאת לשאלה אם**
 26 **אחד ההליכים עשוי ליתר את האחר. אם ההליכים אינם**

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

כב' השופטת שרה דותן

1 מייתרים זה את זה, משמעותו היחידה של עיכוב ההליכים
2 הינה ניהולם בזה אחר זה, תחת ניהולם זה לצד זה".

3

4

ובהמשך:

5

6

"מהיבט של יעילות, הנבחנת במבט מערכתי, ראוי שהשאלה
7 המשותפת... תידון פעם אחת בבית המשפט המחוזי. מה גם,
8 שלא נראה כי דיון משותף בשאלה הנזכרת יגרום פגיעה למי
9 מבעלי הדין. אפילו מדובר היה בפגיעה כלשהי, אין היא שקולה
10 כנגד תוספת היעילות שתושג מדיון משותף....

11

12

13

14

15

16

ער אני לקשיים הטמונים באיחוד זה, הנובעים, בין היתר, מן
השליבים השונים בהם נמצאים ההליכים, ומדרגות ההוכחה
השונות הנדרשות בהם... אפשר שדרושות פעולות הכנה
דיוניות... אולם, נדמה כי הקשיים הכרוכים באיחוד מוגבל
15 וחלקי מתגמדים אל מול ניהול שני ההליכים בזה אחר זה או
16 לחלופין ניהולם במקביל וללא נקודת השקה"

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

ערה אני לטענת המשיבה כי אין ליתן פרס למערערת שהתמהמה בהגשת תביעתה,
ובמיוחד כך בהתחשב בהלכה הפסוקה לפיה אין זה ממנהגה של ערכאת הערעור
להתערב בהחלטות הנוגעות לניהולו של ההליך. ברם, השתהותה של המערערת,
לכשעצמה, אינה מספיקה לצורך עיכוב ההליכים. נראה, כי בנסיבות מקרה זה אין
מנוס מהתערבות בשיקול דעתו של כב' הרשם, שכן משמעות החלטתו היא כי
עלולים להתנהל הליכים כפולים לבירור המחלוקת. תוצאה זו אינה רצויה, שכן היא
מביאה לבזבוז זמן שיפוטי יקר, ומסבה טרחה כפולה גם צדדים עצמם. במצב
דברים זה, מחובתה של ערכאת הערעור למנוע את התוצאה הבלתי רצויה, כשם
שנקבע בפסק הדין בעניין חזאן:

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

בפני: כב' השופטת שרה דותן

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

אכן, כלל הוא שערכאת הערעור לא מתערבת בהחלטות דיוניות-
 ניהוליות של הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים. מקרה זה
 הוא מקרה כזה. שאת, בשל השלכה המערכתית של החלטת
 העיכוב. באומרי השלכה מערכתית, כוונתי לכך שמדובר
 בהחלטה שיש לה השפעה ניהולית מעבר לעניינם של הצדדים.
 כאמור, ייתכן מאוד שהכרעה בתובענה הייצוגית לא תייתר את
 הדיון באותה שאלה ממש בתביעת חזאן. משמע, לא ניתן משקל
 מספיק בהחלטת העיכוב להפסד של משאבים שיפוטיים,
 המתבקש מדיון כפול באותה שאלה. רוצה לומר, כאשר להכרעה
 דיונית-ניהולית עלולה להיות השלכה שלילית בעלת משקל על
 ניהולם של משאבים שיפוטיים, ראוי לה לערכאת הערעור
 שתתערב, ואולי אף חובה עליה לעשות כן."

וברוח דברים אלה יש להבהיר, כי לאחר הגשת תצהירי העדות הראשית וחוות
 הדעת מטעם המערערת, הגישה המשיבה בקשה להגשתם של תצהירים נוספים
 מטעמה, ומשנענתה בקשתה, הוגשו על ידה תצהירים של קבלני משנה ומבצעים.
 נראה אם כן, כי כל הראיות שתידרשנה לבירור שתי התביעות הוגשו בגדרה של
 התביעה הראשונה, והארכת הדיון תהיה מינימלית. כאשר מנגד, בירור ההליך פעם
 נוספת יגרום לבזבוז זמן שיפוטי שלא לצורך.

לא למותר לציין, כי תלויה ועומדת בפני השופט הדין בתביעה הראשונה בקשה
 לאיחוד הדיון, ויש ליתן משקל לכך שקיים סיכוי שהדיון יאוחד. אמנם, המשיבה
 טוענת כי כפועל יוצא מאיחוד הדיון יתעכב ניהול התביעה הראשונה על לא עוול
 בכפה, והמערערת תצא נשכרת מחטאה. לכאורה, נראה כי שיקולי היעילות גוברים
 בפנינו. בנסיבותיו של מקרה זה לא ניתן להורות על עיכוב ההליכים, וזאת נוכח

בתי המשפט

עא 003682/06

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 08/03/2007

בפני: כב' השופטת שרה דותן

1 המסקנה כי בירורה של התביעה הראשונה בנפרד מתביעת המערערת לא בהכרח
2 ייתר את ההליך השני.

3

4 סוף דבר - החלטתי לקבל את הערעור במובן זה שהחלטת כב' הרשם לעניין עיכוב
5 ההליכים בטלה. נוכח התנהלותה של המערערת וחלקה בהתמשכות הדיונים, לא
6 מצאתי לנכון לבטל את ההוצאות שהשית כב' הרשם בהחלטתו מיום 20.11.06, ואין
7 אני עושה צו להוצאות בהליך זה.

8

9 ניתן היום י"ח באדר, תשס"ז (8 במרץ 2007) במעמד _____

10

שרה דותן, שופטת

11